VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Vuoden 2023 talousarvioesitystä täydentävä esitys

BUDJETTIPÄÄLLIKKÖ MIKA NIEMELÄ

22.11.2022

TAET 2023

- Tuloarvion korotus 587 milj. euroa.
- Määrärahojen lisäys 794 milj. euroa.
- Valtion lainanottotarve kasvaa 206 milj. eurolla kaikkiaan noin 8,3 mrd. euroon.

Budjettitalouden tasapaino

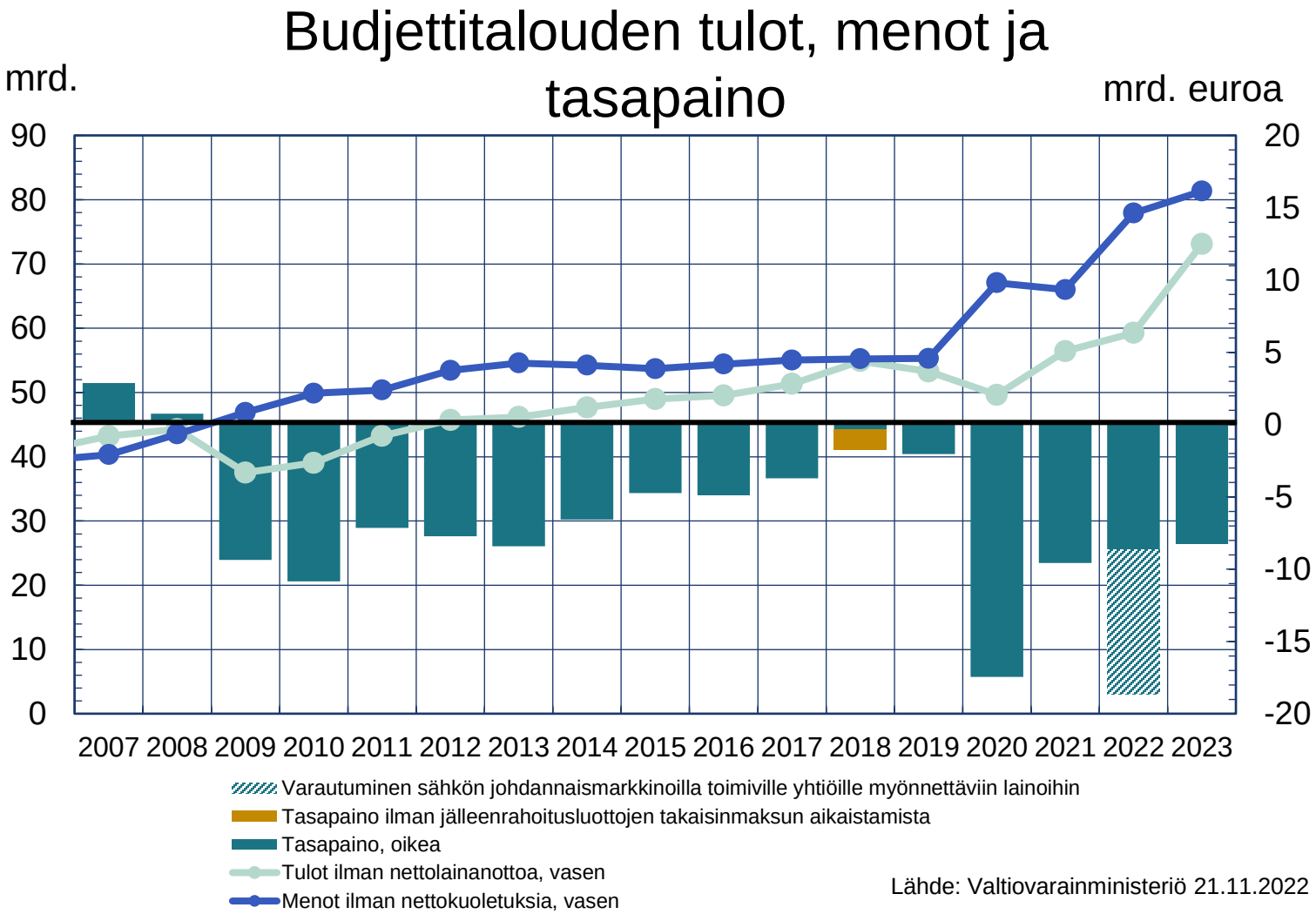

Lähde: Valtiovarainministeriö 21.11.2022

Tasapaino:

2017 (TP): -3,7 mrd. euroa

2018 (TP): -0,4 mrd. euroa

2019 (TP): -2,0 mrd. euroa

2020 (TP): -17,4 mrd. euroa

2021 (TP): -9,6 mrd. euroa

2022 (LTAE 4): -18,6 mrd. euroa

2023 (TAE): -8,3 mrd. euroa

Valtiontalouden kehys vuodelle 2023

- Kehykseen luettavia menoja ehdotetaan lisättäväksi 451 milj. eurolla (ml. poikkeuslauseke)
- Jakamattomaksi varaukseksi jää 78,6 milj. euroa
- Lisäksi v. 2023 on käytettävissä 100 milj. euron lisätalousarviovaraus sekä kertaluonteisiin menoihin mahdollisesti vuodelta 2022 käyttämättä jäävää jakamatonta varausta
- Turvallisuuspoliittisen poikkeuslausekkeeseen täydentävässä esityksessä luetut uudet menot (yht. 2 240 milj. euroa v. 2023)
  - Ulosottolaitokselle pakotteiden toimeenpanoon 1,1 milj. euroa
  - Itärajan esteen Prioriteetti 1 -vaihe 139 milj. euroa
  - Ukrainan siviilipuolen materiaaliapuun 5 milj. euroa
  - Maahanmuuton kokonaisuus (mm. kotoutuminen) 33,9 milj. euroa

Tuloarvioiden muutos +587 milj. €

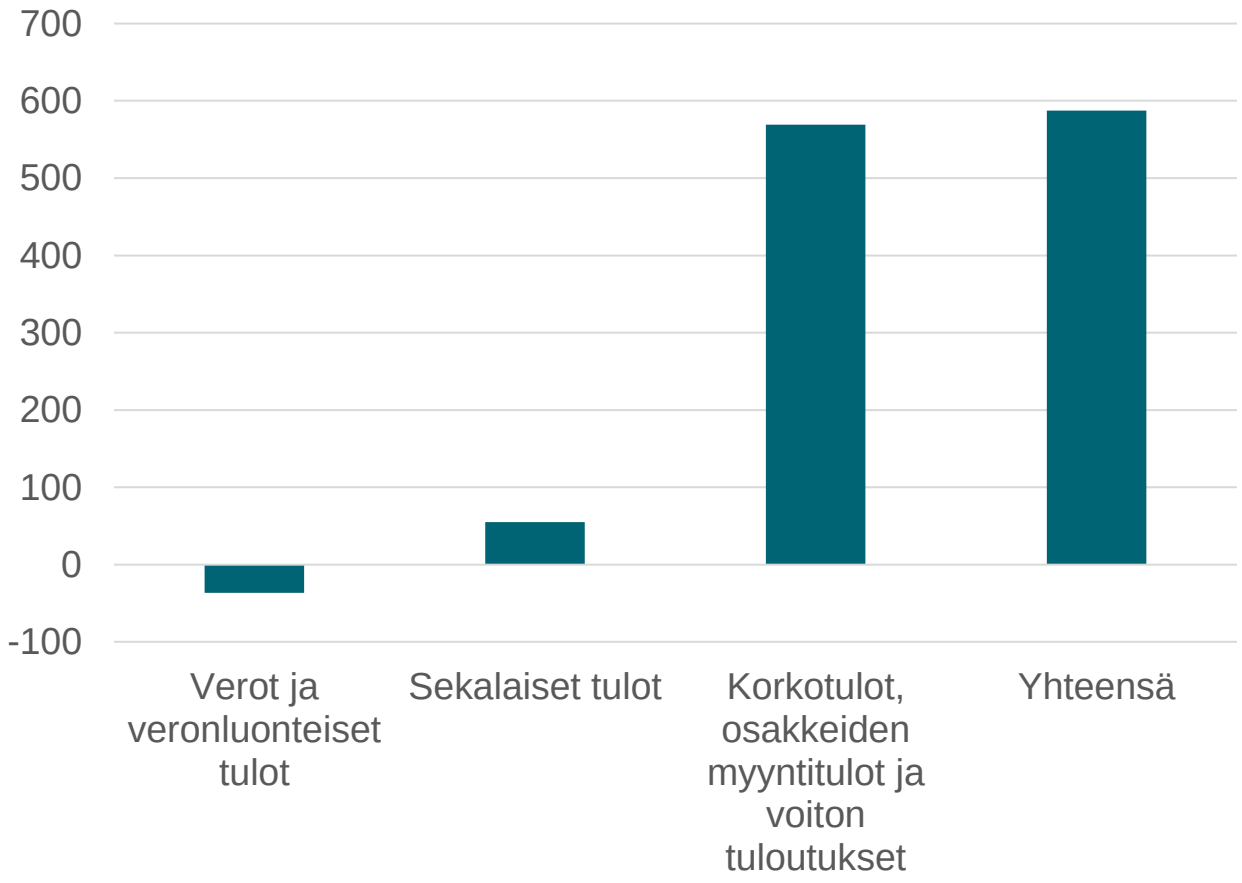

- Verotuloarvio -37 milj. euroa
  - Sähkö- ja ostovoimatoimien sekä apteekkiveron tarkentuneet vaik.arviot
  - Lisäksi HE:tä T&K-vähennyksestä ei annettu → tulojen lisäys 40 milj. euroa
- Sekalaiset tulot + 55 milj. euroa (monia)
- Korkotulojen, osakkeiden myyntitulojen ja voiton tuloutusten arvio +569 milj. euroa
  - Valtion omaisuustulojen kasvu +574 milj. euroa siirtona v. 2022 arviosta. (LTAE 4/2022).

Nato-jäsenyyden hakemiseen liittyvät lisäykset

- Lisäykset yhteensä noin 42 milj. euroa
  - Suomen maksuosuus Naton yhteisrahoituksesta (27,4 milj. euroa)
  - Tietyt henkilöresurssit
  - Naton tilakustannuksia
  - Tietoliikenneyhteyksien kehittämistä
- Huomioitu välttämättömät ja varmuudella tiedossa olevat kustannukset, joita ei voida kattaa olemassa olevien määrärahojen puitteissa.
- Lisäksi momentille 28.70.06 *Eräät Pohjois-Atlantin puolustusliitto NATO:n jäsenyydestä aiheutuvat menot* on varattu 15 milj. euroa sellaisiin Nato-jäsenyydestä aiheutuviin menoihin, joiden valmistelu on vielä kesken.

Muita panostuksia turvallisuuteen

- Itärajan esteen Prioriteetti 1 -vaihe 139 milj. euroa
- RescEU-varastointihanke 59,8 milj. euroa (EU:lta vastaavat tulot)
  - Suojavarusteet ja lääkinnälliset vasta-aineet erilaisten harvinaisten onnettomuuksien varalle
- Poliisille 4,6 milj. euroa (uudet HE:t, + varautuminen)
- Pelastustoimi 1,1 milj. euroa (mm. pelastajakoulutus)
- STUK:ille 1,7 milj. euroa raja-asemien säteilyvalvontaan, pienydinvoimalaitosten käsittelyyn varautumiseen ja ydinenergialain kokonaisuudistukseen

Energian hinnan ja muiden kustannusten nousuun ehdotetaan kompensaatioita

- Väyläverkon kehittämishankkeet 49 milj. euroa kustannusnousuihin (valtuuskorotukset LTAE 4/2022)
- Kotitalouksien sähkötuki 85 milj. euroa + Kelalle 6 milj. euroa toimeenpanoon (syyskuun budjettiriihen linjaus)
- Asuinrakennusten energiatehokkuutta parantavien avustusten myöntövaltuuteen + 30 milj. € (= 99 milj. euroa)
- Vuokrankorotusten kompensaatiot valtion virastoille ja laitoksille yht. 28 milj. euroa (vähintään 50 %, liukuva kasvu 100 % toimitilaintensiivisyyden kasvaessa)
- Jatko LTAE 3/2022 sisältyvälle energiayhtiöiden 10 mrd. euron laina- ja takausohjelmalle v. 2023 loppuun asti

Muut isoimmat lisäysehdotukset

- Hyvinvointialueiden rahoitus: henkilöstömitoitukseen valmistautumiseen 57 milj. euron harkinnanvarainen lisäys, jonka verran säästöä voimaantulon lykkäyksestä
- Ilmastorahasto Oy:n oman pääoman korotus 100 milj. euroa. (LTAE 4/2022 uudelleenbudjetointi)
- Business Finland Venture Capital Oy:n pääomitus 90 milj. euroa
- Lisäksi määrärahoihin ehdotetaan myös normaaleja tarvearvioiden tarkistuksia

Poimintoja muista muutoksista

- Varhaiskasvatuksen opettajien koulutukseen 6,3 milj. euroa (kertaluontoisesti +300 aloituspaikkaa)
- Ukrainaan annettuun apuun ja ukrainalaisten pakolaisten tuleen useampia lisäyksiä
  - Ukrainan siviilipuolen materiaaliapu 5 milj. euroa
  - Ammatilliseen koulutukseen 8 milj. euroa
  - TE-toimistojen toimintamenoihin 4,8 milj. euroa ja kotoutumiskoulutuksiin 21,5 milj. euroa
- Metsien suojeluun 3 milj. euroa
- Sanginjoen luonnonsuojelualueen haltuunottoon ja retkeilymahdollisuuksien kehittämiseen 1,9 milj. euroa
- Ravinteiden kierrätyksen osaamisen edistämiseen ja Saaristomeren maatalouden tiekartan toimeenpanoon 1 milj. euroa
- Kalajoen Marinan vierasvenesataman toteuttamiseen ehdotetaan 6 milj. euroa

Määrärahoihin ehdotetut lisäykset hallinnonaloittain

